

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — 1
Vidéken „ 9 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint
az udvarban.

Előkészületek a nagy háborúra.

Az erőket összevonják. Tavasszal pedig hajrá!

Olaszország nagy városaiban nagyarányú demonstrációk folynak a monarchia ellen. A lakosság fel van háborodva Ausztria-Magyarország ellen s ha Tittoni hamarosan megnyugtató választ nem ad, az olasz kormány az alulról jövő roppant nyomásnak nem tud ellentállni és bukása Olaszországnak monarchiáinkhoz való viszonyát alapjában meg fogja rendíteni. A megnyugtató nyilatkozat, melylyel az olasz kabinet a létét meghosszabbíthatja, nem lehet más, csak az, hogy Olaszország a szövetséget felmondja.

Pozitív hírek érkeznek arról, hogy Montenegró és Szerbia csapatokat vonnak össze a határon. Orosz katonai tanítók járnak Cettinjében, hogy a montenegrói csapatokat a modern hadviselésre kitanítsák. — Szerbiában az összes tartalékos katonai orvosokat behívták, hogy a hadi sebészeti iskolában gyakorlatozzanak. Ha hinni lehet egy

Berlinből érkezett táviratnak, akkor már meg volt az első összeköttetés egy osztrák-magyar portyázó őrző és egy szerb banda között.

S mindehez hozzájárul konstantinápolyi nagy követünk visszahívása. A bojkott-mozgalom miatt történt a visszahívás, mert Kiamil basa nagyvezér kijelentette, hogy semmiféle hatalmi eszközöket nem hajlandó alkalmazni a bojkott-mozgalommal szemben. Az ifju török akcióra vezethető vissza az, amelylyel szemben a nagyvezér akkor is tehetetlen maradna, ha békésen bele akarna nyugodni az annexióba s az egész helyzetbe, amelyet az annexió teremtett. De Törökország ebbe bele nem nyugodhatik, ha csak öngyilkossági szándékai nincsenek. Mindezek kiegészítésül pedig az történt, hogy tegnap a rákosi pályaudvarból tizenöt ágyut indítottak utnak a szerb határ felé.

Lassankint beborul mindenfelé. A villámok már jelzik a közelgő vihart és minden jel arra vall, hogy a kitörő zivatar teljesen készületlenül fogja találni a monarchiát.

A valószínűség az, hogy a harcra vágyó elemek nem fognak téli hadjáratba belemenni. A tél arra lesz jó, hogy az erőket össze-

vonják és készüljenek a nagy háborúra. Tavasszal pedig hajrá!...

Ki fog belekeverődni a háborúba, kik fognak részt venni benne és micsoda értékek fognak tönkre menni, azt csak sejteni lehet, kiszámítani nem. De akármekkora veszélyt rejt a közel jövő, ezért isten és ember, a világtörténelem ítélszéke előtt a mi külügyi hivatalunk felelős, mely a múltban sohasem tett semmit s most, amikor tette határozta magát, felidézte a háboru furiáit, melyekkel aligha tud majd megbirkózni.

POLITIKAI HIREK.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel hosszasan tanácskozott Crnkovics és Nikolics osztályfőnökökkel, akiknek kíséretében délből 12 órákor megjelent a képviselőházban. A bán Wekerle Sándor miniszterelnökkel, Josipovich Géza horvát miniszterrel tanácskozást tartott, amelyen Crnkovics és Nikolics osztályfőnökök is résztvettek. A konferencián a horvát költségvetéssel kapcsolatos ügyek kerültek tárgyalás és elintézés alá.

Bosznia annexiója. A „Zeit“ jelenti: Visontai Soma, az annexió javaslat előadója, tegnap hosszabb ideig tanácskozott Wekerle miniszterelnökkel, a javaslat előkészítéséről. A kiküldött külön bizottság valószínűleg a jövő hó elején kezdi meg a tanácskozást. E tanácskozáson részt vesz

NYAKKENDŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK FEKEGÉNÉL

A gyermekápolásról.

Irtta dr. Gózonny Margit.

(Folytatás és vége.)

Épp úgy, mint a testi tuleröltetéstől és testi ártalmaktól meg kell óvni a gyermeket, épp úgy, sőt talán még inkább kell a szellemi tuleröltetéstől és lelki károktól óvni.

Az első három életévben legjobb a gyermek szellemi fejlődését a természeti erőkre bizni s nem foreirozni sok kérdés, elbeszélés stb. által a sok szülő helytelen büszkeségét képező koraérettség kifejlődését. Ha a gyermek harmadik életévén, tul „perpetuum interrogativumma“, örökös kérdéssé lesz, a gyermek érteimi képességéhez mért, de mindig korrekt s a valóságnak megfelelő választ kell neki adni. A nevelésnek már ebben a szenge korban is olyan uton kell indulni, hogy a gyermek jó hajlamait kifejlessze, a rosszakat kigyomlálja, erős ér-

zelmi világot, akaratot és egyéniséget teremtvé a gyermekben, lelki fejlődését egyénes és egyenletes mederbe terelje.

A gyermek lelki és szellemi helyes kifejlődésének biztosításához tartozik az is, hogy óvjuk meg a gyermeket korai blazirtáságtól, ne keltsük fel amugy is élénk képzelőtehetségét tulságosan, kerüljük a felnöttek közt való hosszas időzést és főképp a rossz olvasmányokat. Igen elítélendő az a szokás, hogy a szülők behívják vendégeik közé a gyermekeket s akkor azoknak, hogy úgy mondjam, végig kell produkálni mindent, a mit tudnak. A gyermek lelki életére igen rossz befolyással van az, ha látja, hogy bár csak rövid időre is, egy kör középpontját képezi.

A szülők lényeges feladatát képezi az is, hogy a gyermek egyes különösebb tehetéseit megfigyelve, a mennyire az a gyermek testi és lelki egyensúlyának megzavarása nélkül lehetséges, azokat kifejleszték, képezzék.

De a lelki nevelésben tán semmi sem bir oly fontossággal, mint a szülők példája. A szülők önuralma és mérséklete biztosítja egy eredményes és egészséges nevelés alapját. A példa jobban hat a gyermek fogékony lelkületére, mint bármennyi szóbeli figyelmeztetés vagy tanítás. Egyetértés és béke a családban, teremtik meg a gyermeki lélekben az egységet és harmoniát; egyenlenség és békétlenség, érző lelkü gyermeknél az elhagyottság és nyomoruság érzését keltik, sőt melancholiát is okozhatnak.

A szellemi és lelki nevelés lássa tehát célját a gyermek képességeinek teljes harmonikus kifejlesztésében, a szép, jó és nemes iránti érzék felkeltésében, a szülők igyekezzenek azon, hogy a gyermeknek örömteljes, zavartalan lelki életet nyujtsanak, melynek emléke erősíti a felnött embert is az élet küzdelmeinek elviselésében.

Hrabéczy fióküzlete megnyilt Csapó-utca 25. sz.

Thallócy Lajos közös pénzügyminiszteri osztályfőnök is, hogy megadhassa a kellő felvilágosításokat.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Az első sürgősségi ülés ebben az ülés-szakban. Elnöki előterjesztés nincs. A Ház elsőben megszavazta Hoitsy Pálnak és társainak az ülések tartama meghosszabbítására vonatkozó indítványát. Az elnök kimondta, hogy holnaptól kezdve az ülések tartamát négy órával meghosszabbítják. Ezután áttértek a költségvetés tárgyalására.

Issekutz Győző volt az első szónok. Lukács László tegnapi beszédével polemizált. A román nemzetiségi képviselő a Házban az ellentétek áthidalását hirdeti, de odakünn mesterséges torlaszokat állítanak. Ezután azzal a váddal foglalkozik, hogy a koalíciós pártok tagjai nem vesznek elég intenzív módon részt a vitákban. Ennek oka az, hogy a parlamentnek takarékoskodni kell az idővel, mert öt év mulasztásait kell pótolnia. A választói reformról szólva, jellemzőnek tartja, hogy két homlokegyenest ellenkező oldalról támadják, a radikális balpárt, amely a magyar nemzeti érdekeket félti s a nemzetiségek, melyek saját létüket féltik tőle. A költségvetést elfogadja.

Lukinics Odön horvátul beszél hosszasan a javaslat ellen.

Lukinics beszéde közben a horvátok folyton zajongtak.

Az elnök: Supilót rendreutasítja.

Vlád Aurél: A kormány és a többség politikája a fajok harcát idézte fel. Ezt sikerrel folytatni csak kétféleképp lehet. Vagy az egyenjogúság biztosításával, vagy a gyengébb fajok elnyomásával. De az utóbbihoz erő kell. Romániában külön sajtószabadság van, mint itt. (Zaj.)

Hódy Gyula: De ott nem is izgatnak az államszeme ellen?

Vlád Aurél: Különb az egyesülési és gyűlésezési szabadság és a népek minden jogát különben respektálják.

Kmetty Károly: Akkor miért lázad az oláh paraszt?

Vlád Aurél: Hát a magyar paraszt miért lázad? Dózsa György zendülése miért történt? Folytassák csak ezt a politikát, majd megtudják, miért lázad a nép! (Nagy zaj.) Ötezer olaszt Fiumében jobban respektálnak, mint a románok millióit. Nem veszedelmes-e most a milliók jogait elkobozni a választójogi javaslattal? Ez a javaslat soha megnyugvást nem fog hozni.

Vlád Aurél (oláh) hosszasan beszélt a költségvetés ellen, utána pedig **Novoszello Mátyás** (horvát) kibeszélte az ülést, melynek végén **Wekerle Sándor** benyújtotta a Holak-trencsénteplici b. é. vasut építéséről, a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről és több nemzetközi kereskedelmi viszonyunk ideiglenes rendezéséről törvényjavaslatot nyújtott be, mire az ülés 2 órakor véget ért.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

A debreceni ref. egyház ösztöndíjat osztó bizottsága november hó 28-án délután 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: ösztöndíjak odaítélése.

Az egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyve. Az egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvét tegnap hitelesítette a tiszántúli ref. egyházkerület elnöksége Dégenfeld József gróf főgondnok és Erőss Lajos püspök elnöklése alatt.

Megtalálták Szent Erzsébetet.

Bécsben volt az utolsó Árpádház.

Az Erzsébet-jubileum pozsonyi országos bizottságának vasárnapi zárülésén az a hír terjedt el, hogy Bécsben megtalálták Szent Erzsébet holttestét.

Ma Pozsonyba érkezett értesítés szerint a hír igaz: Bécsben bizottságilag megállapították a holttest azonosságát. A szentnek relikviáit a bécsi Erzsébet-apácák sirlombjában őrzik, hová II. József idején kerültek.

Eredetiségüket a kolostorban lévő okiratok igazolják. Az apácák eddig gondosan titkolták a dolgot, mert félnek, hogy a relikviákat a magyarok Pozsonyba viszik, ahol Erzsébet állítólag született és ahol életének első éveit élte.

Most csakugyan megindult az erre irányuló mozgalom, amelynek érdekében **Izabella királyi hercegnőt** óhajtkák megnyerni.

Városi választások előtt.

Ujabb alakulás.

Iparosok és kereskedők gyűlése.

Ugy látszott, hogy a 48-as függetlenségi és a városi párt közt a december 29-én tartandó, városi választáson fog eldőlni a kérdés: melyik párt alkossa a várost kormányzó többséget? Az igazi erőpróba azonban alkalmasint elmarad, mert a polgárság az osztályérdekek csoportjaira fog bomlani és a törvényhatósági bizottságban nem a közjogi kérdések, hanem a gazdasági irányok és áramlatok fognak képviselőket nyerni.

Szívesen látjuk a gazdasági élet előretörését, de az nem ellentétes a közjogi kérdésekkel, amelyeket a mostani kormánytöbbség kikapcsolt ugyan, de el nem ejtett véglegesen és éppen ezért a törvényhatóságoknak kell ébren tartani a nemzet soha el nem évülő jogait és függetlenségi törekvéseit, amelyeket — úgy látszik — végleg ki akarnak kapcsolni. Ez az óhajítás nyilvánult a debreceni iparosok és kereskedők szervezkedő gyűlésén, melyet a kereskedelmi és iparkamara kezdeményezett.

Debrecen városa most gazdasági és szellemi átalakuláson megy keresztül, amelynek folyamata a közéleti téren már is erősen észlelhető. A törvényhatósági bizottságban az őstermelők évről-évre veszítik a teret. A virilisek névjegyzékéből lassankint kimaradónak az őstermelők és az ő helyüket véglegesen elfoglalta már is a szellemi felsőbbiség az adójának

kétszeres számítása alapján és a közteherviselésre képebb kereskedelem és nagyipar képviselője.

Ami a választott bizottsági tagok számát illeti, ott is mindinkább észrevehetőbben szorulnak hátra a régiek elemek: az őstermelés képviselői. Nem hátránya ez a közérdeknek korántsem, de azért nem szívesen látnánk az ő teljes kiszorításukat a náluknál képzetesebb és mozgékonyabb osztályok által. Igaz, hogy a város lakosságának a többségét nem ők képezik már, sőt a város egyetlen kerületében sincsenek többségben; de azért végleges mellőztetésük semmiképp sem indokolt, annál kevésbé, mert még mindig csaknem 30%-át képezik a választójogosult polgárságnak, míg az iparosság alig 20%-át, a kereskedők pedig csak 5%-át. Ha a törvényhatósági bizottságban is így oszlanék el az arány, akkor a gazdasági érdekképviselő nem tömörítene egymás ellen az egyes gazdasági ágakat.

Helyeseljük, hogy az iparosok és kereskedők a törvényhatóságban keressék a maguk képviselőjét, de tulságba nem szabad menniök, mert aki sokat markol, keveset fog. Ha már minden áron a gazdasági érdekképviselő biztosítása a cél, akkor össze kell fogni a gazdákkal.

Az értekezlet.

Az ujságokban közölt felhívás alapján szép számmal gyűltek össze a debreceni kereskedők és iparosok a kereskedelmi kamara közgyűlési termébe, a mely bizony szűknek bizonyult a városatyajelöltek és az érdeklődők befogadására. Az iparosok és kereskedők testületei és egyesületei mind képviseltették magukat az értekezleten.

Az értekezlet összehívásának célját Szávay Gyula kamarai titkár ismertette. Eddig az iparos és kereskedő osztály alig vett részt a város igazgatásában; ez a szervezetlenség következménye volt. Remény és öröm tölti el azonban, mikor ily szép számban látja együtt Debrecen kereskedőit és iparosait. Hiszi, hogy megváltoztatják a város képét, ha összetartanak. Hosszasabban fejtegette e két kereső osztály tömörülésének szükségét.

Utána **Tóth Kálmán** szólalt fel. Eddig a városi választások politikai alapon indultak, a célok is a politikai iránytű után igazodtak és ez bontotta meg az egyetértést. Most azonban a helyzet megváltozott és az iparosságnak a meddő, közjogi politika mellőzésével a közgazdasági életre kell vetnie magát, mert érdekei kívánják. Utal a közegetvámra, mely érzékenyen sújtotta a kereskedő és iparos osztályt, de beleszólása nem volt. Rámutat arra is, mily nehezen tudták megmenteni a Meszena-alapítványt, hogy a város ki ne szolgáltassa a betegpénztárnak. A vidéki eladót elzavarják, az építkezéseket a zavargó munkások megakasztják és nincs védelem ez ellen. Ezért szükséges a szervezkedés, a melynek keresztülvitelére végrehajtó-bizottság kiküldését javasolja.

Szerencsés gondolatnak tartja a szervezkedést **Kardos László** is, aki az iparos és kereskedőt a szíami ikrekhez hasonlítja. Már évtizedek előtt kellett volna szervezkedni. Miután választásról van szó, a főbírákat ajánlja a végrehajtásnál, mert különben

Fűszer és csemege
fióközletünk
Péterfia-utca 42—44. sz. 2.

megnyílt DEUTSCH ALBERT és FIA

Alapítotott 1866. — Főúttól Hatvan-utca 9. sz.

...ján és a
...bb keres-
...pviselő.
...zottsági ta-
...is mindin-
...szorulnak
...az öster-
...átránya ez
...n, de azért
...az ő teljes
...ál képzet-
...osztályok
...os lakossá-
...ők képezik
...len kerüle-
...égben; de
...tésük sem-
...ál kevésbé,
...em 30%-át
...ult polgar-
...osság alig
...edig csak
...sági bizott-
...l az arány,
...kképviselőt
...s ellen az

jelöltjeik nem jutnak be. Szántó Győző sze-
rint az országos politikában az egyik fog-
lalkozási ágat a másik ellen játszik ki. Utal
az adóreformra, a tőkekamat adó fentartására,
amelyek bénítják a gazdasági fejlődést. A
gyáriparosok részéről jelenti csatlakozását.
Stégmüller Arpad nem szeretné, ha a meg-
levő klikkek számát szaporítanák és a gaz-
dák ellenére keresnék az érvényesülést. Deb-
recen gazdálkodó város és e téren nem győn-
gíteni akarják a gazdátársadalmat, hanem
erősíteni. Falk Lajos rövid felszólalása után
dr. Balkányi Kálmán, az Omke. titkára a
központ köszöntését tolmácsolja. A központ
örömmel látja, hogy Debrecen erős keres-
kedelme és számottevő ipara el akarja fog-
lalni a város törvényhatóságában az öt te-
herviselési képességénél fogva is megillető
helyét. A történelemre utal; mikor az or-
szággyűlésből kiszorult a nemzeti ér-
zés, a törvényhatóságokban támadt új életre.
A gazdasági fejlődés iránti érzék kiveszöben
van a törvényhozásból, törvényhatóságokban
kell annak új életre kelni. Különösen most
van erre nagy szükség, mikor nyakra-főre
születnek a kereskedelemellenes és az ipart
sem támogató törvények. Még egyszer át-
adja a központ üdvözlését. Megéljenztek.

Végül Dávidházy Kálmán ipartestületi
elnök szólalt fel: nem pártok ellen szervez-
kednek ők, hanem csak érdekeiket akarják
megóvni és előbbrevinni, ami a város érdeke
is. Ha az iparosság hamarabb szervezkedett
volna: az ipar és betegségyelzési törvény,
a törvényhozás eme szörnyszülöttjei nem
jöhettek volna a világra. Falk Lajos a vá-
rosi választások intézésére bizottság kikül-
dését kéri és felhívja Gaszner Gézárt a ha-
tározati javaslat előterjesztésére, amely a
következő:

Az ipari és kereskedelmi érdekelt-
ségek közösen megtartott mai ülésen fel-
ismeri és megállapítja az osztályszerve-
zeti együttműködés célszerűségét, sőt szük-
ségességét; helyeslő tudomásul veszi az
O. M. K. E. elnökségének az értekezlet
előterjesztett kezdeményezését, amelynek
célja az, hogy az ipari és kereskedelmi
foglalkozások képviselői számára a város
törvényhatósági bizottságában a mainál
megfelelőbb számot igyekezzenek meg-
szerezni.

Az érdekeltek ezt az irányzatot he-
lyesléssel magukévá teszik, a maguk ré-
széről indokoltnak látják és kívánják, hogy
az érdekelte rokonintézményekben helyet
foglaló tagok szolidaris összetartásával és
Debrecen város jól felfogott érdekének
szem előtt tartásával a kitűzött célt a le-
hetőleg érvényre juttatni igyekezzenek;

az érdekközösség és azonosság fel-
ismerésével a mai értekezletből folyólag
megbizást adnak egy végrehajtó bizott-
ságnak, hogy ez a bizottság a szervezés
munkáját magáévá tegye, a tagjelöléseket
arra legalkalmasabb módon együttes el-
járással elkészítse és a jelöltek névsorát,
amit — mint a közös érdekében együttes
eljárással megalkotott névsort — magukra
nézve irányadónak mondanak ki, lehető-
leg a legteljesebb diadalra juttatni min-
den erejükkel és összetartásukkal igye-
kezni fognak.

Az együttes érdekelttség a végre-
hajtó bizottság tagjaiul megválasztja és
kiküldi: a Gyáriparosok országos szövete-
sége részéről Szántó Győzőt, May Andort
és ifj. Schwartzt Vilmost; az Ipartestület
részéről Dávidházy Kálmánt, Tóth Kál-
mánt és Stégmüller Arpadot; az Iparos-
kör részéről Biczó Gyulát, Tóth Istvánt és
Jobbágy Imrét; a kereskedő társulat ré-
széről Bárdos Gézárt, Somossy Lászlót és
Várray Jánost; a kereskedelmi csarnok
részéről Bechert Manót, Szávay Gyulát és
dr. Löfkovits Márton; az O. M. K. E. ré-
széről Falk Lajost, Konczek Gézárt és
Gaszner Gézárt.

VÁRMEGYE.

Csendélet Püspökladányban. A
debreceni királyi ügyészséghez tegnap két
hivatalos feljelentés érkezett a püspökla-
dányi csendőrségtől. Mindkettő gyűrűrablás-
ról szól. Érdekes, hogy a két lopás tettesei
ugyanazon módon követték el tettüket. Az
utcán gyanútlanul sétálókat támadták meg
és lehúzták ujjukról a gyűrűt. Az egyik
megkárosított nő B. Nagy Zsuzsánna, kinek
ujjáról egy büntetett előéletű püspökladányi
lakos húzta le a gyűrűt. A másik Ungár
Róza, kit sétálás közben támadott meg egy
másik ugyanottani lakos és tizenkét korona
értékű gyűrűjét erőszakkal lehúzta az ujjá-
ról. A feljelentettek ellen a kir. ügyészség
megindította a vizsgálatot.

Küldöttség a szomszédból. Szatmár és Nagykároly harca.

Hol legyen a megyeszékhely?

Régóta folyik a küzdelem Szatmár és
Nagykároly közt a megyeszékhely áthelye-
zéséért. Ma Szatmármegye törvényhatósági
bizottságának egy része Kelemen Samu
képviselő vezetése mellett Szatmár érdeké-
ben járt a képviselőházban a kormány tag-
jainál. Kende Zsigmond kamarás volt a
deputáció szónoka. Wekerle Sándor a többi
közt ezeket mondta neki válaszában:

— A kormány még nem tár-
gyalta ezt a kérdést. Az bizonyos,
hogy a törvényhatóságok joga,
hogy saját székhelyüket megállá-
pítsák. Itt elsősorban el kell dön-
teni Nagy Károlylyal szemben a
rekompensáció kérdését. A dön-
tésnél a magyar kormány a nem-
zeti érdeket s az adminisztráció
érdekét tartja szem előtt. Ez a
kérdés különben sem tartozik a
közelebbi időben eldöntendő kér-
dések közé.

A küldöttség innen gróf Andrássy Gyula
belügyminiszterhez ment, aki szintén nem
tett biztató kijelentést.

— Föl kell itt — mondta —
első sorban azt a kérdést vetni,
hogy Nagykárolyt nem taszít-
taná-e a megsemmisülés szélére,
ha most elveszítene, amit a mult-
ban nyert. A dolog alapos tanul-
mányozást igényel s erre most,
a választási törvény tárgyalása
előtt, a helyzet sem alkalmas.
Itt a kerületi beosztások annyi
változást okoznak, hogy kár
volna ezeket még jobban kom-
plikálni. Majd egyszer, valami-
kor később lesz aktuális ez a
kérdés.

A küldöttség lehorgasztott fejvel a
karzatra ment, ahol — horvát beszédekét
hallgatott.

VÁROSHÁZA.

**Az epileptikus beteg kórházi gyógy-
dija.** A betegápolási törvény rendkívül sok
terhet ró a cseléd tartó gazdákra. Ha a cse-
léd beteg lesz, a kórházi költség rendszeren
az ártatlan gazda nyakába szakad, holott
az nem oka a cseléd megbetegedésének. A
törvény csak a bujakór esetében mentesíti a

gazdát. A tanácsülésen hosszas vita folyt
tegnap arról, hogy az epilepsziában szenvedő
cseléd kórházi költségével terhelhető-e a gazda?
A tanács többsége az előadói vélemény el-
lenére úgy döntött, hogy nem. Ez az elvi
jelentőségű határozat kétségtelenül a közigaz-
gatási bíróság elvi döntését fogja provokálni.
Az ügy maga különben jelentéktelen, hiszen
csak pár koronáról van szó.

Műtanrendőri bejárás. A banki erdei
vasut műtanrendőri bejárását ma délelőtt
fogják megtartani a kereskedelemügyi kor-
mány kiküldöttje jelenlétében. A tanács
részéről jelen lesznek: a polgármester, a
főkapitány, a főügyész és a főmérnök.

Jóváhagyás. A debreceni gazdakör
alapszabályait a belügyi kormány jóvá-
hagyta. A tanács erről átiratban értesíti a
már működő gazdakör elnökségét.

Helyettesítés. A nagybetegen fekvő
Balog Sándor erdész kerületében a tanács
Botos Lajos erdészt helyettesítette, hogy a
fakitermelés fennakadást ne szenvedjen.

A trónörökös főhadvezér. Ferenc Ferdinánd — tábornagy.

Legfőbb katonai hatalom.

Ferenc Ferdinánd december
2-ától fogva új és jelentékeny sze-
repekörhöz fog jutni, de ez nem
fogja érinteni a magyar alkotmá-
nyosságot.

Ő felsége december hó 2-án ki
fogja nevezni Ferenc Ferdinándot
tábornagygyá és hozzá intézendő
legfelsőbb kéziratnál számára meg
fogja állapítani azt a hatáskört,
mely annak idején Albrecht főher-
ceget illette meg.

Albrecht halála után az ő
hatáskörét felosztották a csapat-
felügyelők között. Minden fegyver-
nem külön felügyelőt kapott és a
tábornagyi méltóságot megszü-
ntették. Utóbb Ferenc Ferdinánd,
aki már akkor lovassági tábornok
és tengernagy volt, visszakapta
Albrecht herceg hatáskörének egy
részét, amennyiben kivették a had-
sereg állományából és közvetlenül
az uralkodó mellé rendelték. A
trónörökös már ezzel részese lett
a legfőbb katonai hatalomnak.
Helyzete most annyiban fog meg-
változni, hogy csak úgy, mint
maga a felség, viselni fogja a
tábornagyi címet. A hozzá inté-
zendő legfelsőbb kéziratban a fel-
ség — hajlott korára és egészségi
állapotára való hivatkozással —
meg fogja bizni, hogy helyette és
nevében a véderő körébe eső ügye-
ket vezesse és intézze. Az Albrecht
halála óta szervezett csapatfel-
ügyelői állások azonban érintet-
lenül fennmaradnak.

A trónörökös új címével még
nincsenek egészen tisztában. Szó-
ban van a Feldmarschall cím, a
német hadseregben divó General-

Feldmarschall, a Kriegsherr és „Dem obersten Kriegsherrn zugeordneter Kriegsherr-Feldmarschall“, „Armeeleiter“, „Commandenz-Feldmarschall“ és még egy egész sereg más cím, melyek közül a császár még nem választott.

A kinevezésre és a hatáskör megállapítására vonatkozó legfelsőbb kézirat a hadügyminiszter ellenjegyzése nélkül pusztán Ferenc József s. k. aláírással fog egyidejűleg megjelenni a Wiener Zeitungban, a Budapesti Közlönyben, a hadsereg és mindkét honvédség rendeleti közlönyeiben, *miután úgy a hadsereget, mint a haditengerészetet és a magyar és osztrák honvédséget fogják a trónörökösnek alárendelni.*

Az új méltóság fényének emelésére egy altábornagyot, esetleg tábornagyot fognak adlatusnak a trónörökös mellé rendelni.

Egyéb uralkodói viszonylatokban a trónörökös helyzete ugyanaz marad, mint eddig volt és szó sincs róla, hogy holmi regensséget vagy más efféle kreáljanak.

Nem tartották szükségesnek ezt a rangemelést ugynevezett alkotmányos uton előkészíteni, mert ez tisztán a császár legfőbb haduri jogából folyik és nem nagyobb tény, mintha a császár háboru esetén kinevezi a főhadvezért. *Itt egyszerűen béke idején kinevezett főhadvezérről van szó és egészen mellékes, hogy békében a cím talán más, mint háboruban.*

Szénegázmérgezés a Kigyó utcában.

Végzetes vasalás.

A varrónő szerencsétlensége.

Tegnap délnél a Kigyó utca 11. szám alatti házban szénegázmérgezés történt, melynek áldozata egy varrónő, aki most a kórházban fekszik. A halálból való megmenekülése csak erős szervezetének köszönhető.

A szénegázmérgezett varrónő, Makfincák Olga, Kigyó utca 11. szám alatti lakos, ki kis iskolás fiával él együtt a nevezett házban. Tegnap délnél egyedül volt szobájában. Egy általa készített ruhát vasalt és ekkor érte a szerencsétlenség. A zárt szobában, a vasalóból kiáradó szénegáz egyre fojtóbb lett. A varrónő azért szorgalmasan folytatta munkáját, mert sietős volt neki.

Hirtelen azonban megszedült, megtáncorodott és eszméletét veszítve, elterült a szoba padlózatán. Később visszanyerte eszméletét és a padlózaton csuszva, kimászott a szobából és a konyhában segítségért kiáltott. A megrémült házbeliiek csakhamar segítségére siettek és kivitték a szabadba. De Makfincák Olga nem volt képes felállani. Az esés következtében jobb lába eltört.

A házbeliiek értesítették a mentőket, kik gyorsan megérkeztek és a szerencsétlenül járt varrónőt be szállították a kórházba.

SZÍNHÁZ.

Ma, pénteken este B) bérletben színre kerül:

Három pár cipő.

Vigjáték 3 felvonásban.

H E T I M Ū S O R.

Szombaton: Virraszt a szerelem, vígj. C. bérlet.
Vasárnap délután: Tatárjárás, operette. Este
Ember tragédiája, tragédia.

A nagymama dalos vigjáték, dacára annak, hogy a hangverseny-est is nagy közönséget vont el a színháztól, telt ház közönsége előtt folyt le. Hiába, a szép, jó, kellemesen szórakoztató daraboknak nem árt semmi. Azoknak mindig meg van a közönségük. Az előadás során Rózsa Lili a címszerepben dominált. Jólehet csak kevés az előadás előtt hagyta el a betegszobát, kedvesen játszott. Palotás táncát pedig háromszor ismételtette meg a közönség. Kitűnőek voltak: Gyöngyi, Gerő Ida, Ligeti, Horváth, Ternyei és Gyöngyi Jolán.

A színészkola első vizsgája. A debreceni színészkola holnap vizsgaelőadása a beszéd tárgya most a színházjáró közönség köreiben. Az előjelekből ítélve, az intelligens közönség ama része lesz jelen a délutáni vizsgán, mely a maga támogató érdeklődésével mintegy meg akarja pecsételni az első vidéki színészkola létjogosultságát. A színházban megtartott próbák sikeréből ítélve, ez az előadás nem csak érdekes, de élvezetes is lesz. A helyarákat annyira leszállították, hogy egy támlásszék a földszinten csak egy koronába kerül. És ebben az arányban mérsékeltek a páholyok s a többi ülőhelyek árát is.

A színházi iroda jelentése. A Csókirály legközelebbi premierje foglalkoztatja az énekes személyzetet. Az operette Hollandiában játszik és úgy poetikus miliője, valamint annak regényes feldolgozása egyaránt érdekessé teszi szövegét. A Stojanovits zenéje a legszebb, amit az utolsó 10 év alatt a hazai zeneszerzők muzsikáiból hallottunk. Zenéje csupa hangulat-csipke és inventio és e mellett mindvégig dallambőség uralja a partitúra színes lapjait, mely hangszerelés dolgában is első helyen áll. Az operette bemutatója december 7-8 körül van tervezve. Egyik érdekessége az ujdonságnak lesz a kettős szereposztás. A darab főszereplője: Fansen Miskát Rózsa Lili és Horváth Kálmán felváltva játszik. A darabhoz új jelmezek készülnek. Holnap, szombaton Dollárkirálynő kerül színre C bérletben. Az első kiosztás szereplőivel.

Ma megismétlik a hétfői „Uránia“ előadást. Amennyiben a „Rendnek muszáj lenni“ című darab iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult a hétfői előadás alkalmával és azt igen sokan nem láthatták, az Uranus igazgatósága táviratilag kérte a budapesti „Uránia“ magy. tud. színház igazgatóságától az engedélyt a darab megismétlésére, melyet ma este pont fél 8 órai kezdettel újból bemutatnak. A darabot Szilágyi Ernő olvassa fel. Műsoron kívül bemutatásra kerülnek: a dánosi rablógyilkosság, az újpesti bankrablás és a jövő század rendőrsége című mozgó képek is. Számozott jegyek még korlátolt számban előre válthatók ma a pénztárnál. Sas utca 2. sz. Holnap újból teljesen új műsorról másfél órás előadások, rendes helyárrakkal. Előadások 6, fél 8 és 9 órakor.

Heinemann nem énekelt.

Csuka Béla Debrecenben.

A cellónak is megvan már a maga új, magyar csodája s Popper és Füredi után a harmadik nagy cellistát küldi Európába ez

a szomorú és varázslatos föld. Csuka Béla tizenöt esztendő fiatalága uralkodott az este a Bika színiig megtelt nagytermében. Egyszerűen, de maradón muzsikálta be magát az emlékkébe. Tíz éves korában lett Schiffer tanítványa, de már övé a cellója, mely nemsoká minden titkát el fogja sugni neki. Berlinen és Budapesten keresztül vezetett hozzánk az útja. A hegedű felett, szédítő technikáját vitte át még mindig szokatlan hangszerére s fokozta azt annak orgonás tónusával. Új mesterének, Poppernek darabjával aratta a legszebb sikert, de tudását Volkman nagy koncertjével mutatta meg. Gyönyörű volt az öt perces taps után ráadott Rubinstein Melódia is. Chopin naturnéje is megkapón szép volt.

Az est másik érdekessége Heinemann lett volna, ki este hat órakor táviratilag mondatta le szereplését, minthogy Pesten teljesen berekedt. A rendezőség nálunk szokatlan figyelemmel volt a közönség iránt; új műsoron adta tudtul a változást s aki óhajtott, visszaadhatta jegyét. De erre nem került a sor s senki sem bánta meg, hogy ott maradt, mert Zilahyné, ki nagy kérésre énekelt Heinemann helyett, pompásan elemében volt, kedvvel és vervele énekelt s annyira tetszett, hogy két-három újrat is kellett adnia.

Dienzl, kedves ösmerősünk, a változás miatt önállóan is szerepelt a műsoron; mint kísérő, mint koncertművész s mint zeneszerző egyaránt remekelt. Finom „Szóköt“-ja Davidoffal versenyez. Debussy különös örült fájdalomtól vonagló „Damse“-át riktás nélkül tette érthetővé.

Több, mint ötszáz főnyi volt a közönség. A zenekedvelők köre II-ik koncertjével sokat haladt nemes céljai felé. (K. S.)

UJDONSÁGOK.

Bankett dr. Szücs Miklós tiszteletére.

A Bika-szálloda disztermében.

Dr. Szücs Miklós, a debreceni kir. törvényszék elnöke, néhány nap múlva elhagyja Debrecen, hogy új méltóságát a kir. Curiánál elfoglalja.

Mielőtt Debrecenből — ahol köztisztelt veszi körül, — távozna, bucsu bankettet rendeznek a tiszteletére, amelyet holnap, szombaton este, a Bika-szálloda disztermében fognak megtartani.

Hogy dr. Szücs Miklós milyen tisztelt és nagyrabecsült tagja volt a debreceni társadalmi életnek, fényesen bizonyítja az a rendkívül érdeklődés is, amely a bucsu bankett iránt megnyilatkozott. A bankettre kibocsátott jegyeket köz és társadalmi életünk kitűnőségei, a tisztelők nagy tömege váltotta meg s a bucsu bankett éppen olyan fényesnek, mint amilyen népesnek ígérkezik.

* **Elemér napja.** Jeles névnap szokott lenni Elemér napja, mely ma rákivirrad. Domahidy Elemér, volt főispán a gazdakör testületileg fogja ez alkalomból fölkeresni. A városházán dr. Varga Elemér polgármesteri titkárt fogják köszönteni jóismerősei.

* **Póttartalékosok szabadságolása.** Egy bécsi újság szerint e hó 27-én nagyobb számú póttartalékos szabadságot kapnak, akiknek a felségnek e hó 3-án kell parancs szerint szolgálatot kellene teljesíteniük. A szabadságolandók elsősorban családfenntartók, tanítók.

* **A gyufamonopólium.** Az államháztartás mérlege ismét inog. A nagy hadügyi terhek újabb és újabb adónemeket követelnek. A legújabb a gyufamonopólium, amelyről egyre határozottabban rebesgetik, hogy úgy a magyar, mint az osztrák kormány foglalkozik vele. Urügyül a foszfortilalom szolgál, úgy, hogy a gyufamonopólium — természetesen — a magánipar érdekében hozzaték be.

* **Daktiloszkópia a debreceni rendőrségen.** A belügyi kormány nemrég elrendelte, hogy a daktiloszkópia a vidéki rendőrségeken és törvényszékeken taníttassék. A debreceni kir. törvényszéken már pár héttel ezelőtt megkezdték a daktiloszkópai tanfolyamot és legközelebb pedig a rendőrség is tanulni fogja a nyomozásban oly fontos szerepet játszó ujjlenyomat felvételét.

* **Elhunyt honvéd őrmester.** Kiss József magyar kir. honvéd törzsőrmester f. hó 26-án reggeli 7 órakor, életének 58-ik, boldog házasságának 31-ik évében, 2 heti súlyos betegség után elhunyt. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 28-án d. u. 2 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint a Csapó utca 8. sz. háztól, a nagytemplomban tartandó gyászima után a Kossuth utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és az elhunytak bajtársait szomorodott szívvel meghívjuk. Aldás és béke drága poraira! Bánatos neje: Özv. Kiss Józsefné sz. Bonyhai Juliánna. Édes anyja: Özv. Kiss Mártonné sz. K. Szabó Rebeka. Testvérei: Mária férjével Balogh Ferencel és gyermekeivel. Zsuzsánna özv. Csathári Zsigáné gyermekeivel. Zsófia férjével Simon Péterrel és gyermekeivel. Rebeka férjével Rendei Károllyal és gyermekeivel. Márton. Sógorai: Bonyhai László. Bonyhai Etelka férjével Szabó Ferencel. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer Károly tem. int. rendezi.

* **Tűz.** Tegnap este nyolc óra tájban a Piac utca 58. szám alatt levő Ipar és Kereskedelmi bank épületében tűz volt. Egyik kémény gyuladt ki, mely veszélylyel fenyegette az egész épületet. Szerencsére hamar észrevették a tűz kiütését és mire a tűzoltóság kivonult, akkorára már sikerült el is oltani.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Kiss Lajosné izr. 30 éves, Kiss Erzsébet ref. 2 hónapos, özv. Kiss Lászlóné ref. 42 éves.

* **A műpártoló egyesület képtárlataira** már szorgalommal folynak az előkészületek a városháza nagy tanácstermében. A tárlat rendezői nagy súlyt fektetnek arra, hogy a műalkotások megfelelő keretben nyerjenek elhelyezést és hogy magának a tárlatnak összbenyomása kellemes hatást gyakoroljon a kiállítás látogatóira. A teremben számos vendégfalra függesztik a képeket, melyeknek elhelyezése és beállítása az optika törvényeinek és követelményeinek minden tekintetben megfelelő lesz. A hatvan kiállító, a magyar festőművészet legjobb hangzású neveinek birtokosa, kik közül legyen elég ez alkalommal Márk Lajos, Olgyay Viktor, Knopp Imre, Pálya Celestin és Károly, Telepi Károly, Bakoss Tibor, Aggházy Gyula,

Madarász Viktor, Spányik Kornél, Bosznay István, Nagy Vilmos, Csók István, Pálffy József, Benczur Béla, E. Illés Aladár, Kézdi-Kovács, Hajdu Béla festőművészek, Pásztor János és Somogyi Sándor szobrászok neveire hivatkozni. Az ünnepélyes megnyitó szombatn vagy vasárnap lesz, utána sétahangverseny és ez a tárlat tartama alatt többször ismétlődik. A tárlatot képsorsolás fogja befejezni, amiben az egyesület tagjai díjtalanul vehetnek részt. Tagsági díj 5 korona. Tagokul jelentkezhetni lehet az egyesület titkárnál és a tárlaton a pénztárnál.

* **Katonák kedvezményes utazása.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint azon kedvezményes közvetlen menetdíjak, a melyek a katonák személyek szolgálaton kívüli utazásaira, valamint a nyugalmazott katonák személyeknek az osztrák-magyar személyforgalomban való utazásaira érvényesek, ha ezen utazásoknál a déli vasut vonalai is érintettek, 1909. évi január hó 1-ével némileg felemeltetnek.

* **Elhunyt fiatal asszony.** Megdöbbentő gyászestéről értesülünk a késő éjszakai órákban. Boruzs Mihály ipar és kereskedelmi kamarai tisztviselő, a D. F. U. belső munkatársa elvesztette ifju élettársát, Adamek Vilmát. A halál derék kartársunk boldog családi tűz helyét dulta föl. Az alig 21 éves ifju asszonyka boldog reménykedéssel várta e hónap elején születendő gyermekét. A kicsike nem hozott örömet a családi fészekbe: holtan született. A csapás nem jött egyedül, a kedves, ifju asszonyka hasártyagyuladást kapott és a retentó betegségben három heti szenvedés után kiszenvedett. Részvételtjes szívvel állunk rettenetes fájdalomba roskadt, fiatal kartársunk mellett. Az Ur adjon az élőnek enyhítő balzsamot, a halottnak csöndes nyugodalmat.

* **Csaló napszámos.** Tegnap panaszt tett a rendőrségen Csorvási Gáborné, Kut utca 32. szám alatti lakos egy napszámos ellen, a ki férjével együtt feküdt bent a kórházban, a honnan tegnap kijött és tőle férje nevében egy téli kabátot, nadrágot, mellényt és egy téli kendőt kieszalt. A rendőrség a csaló napszámos ellen megindította az eljárást.

* **Elfogott csavargó.** A rendőrség tegnap este elfogta Grünvald Sándor tizen-négy éves, büntetett előéletű csavargót, ki Debrecen város területéről ki van tiltva. A csavargó fiunál több bűnös uton szerzett okiratot találtak. Az eljárást megindították ellene.

* **Szerencsétlenül járt munkás.** László Mihály, volt vaggongyári munkás tegnap elesett és oly szerencsétlenül, hogy jobb alsó karja eltört. A közkórház sebészeti osztályán gyógykezelik.

* **Ellopott ablakszárnyak.** Nagy József, Kut utca 82. szám alatt lakó bormérő lakásának két ablakszárnyát, melyek értéke 15 korona, ismeretlen tettes ellopta.

* **Elveszett.** A Széchenyi utcán elveszett egy női boa. A megtaláló tíz korona jutalmat kap a kiadóhivatalban.

* **Plissérozást és gombkészítést** saját gépen elvállal Kontsek Kornél áruháza.

* **A Royal étterembe** december 1-től étkezésre elő lehet fizetni.

* **Téli keztyűket** Schön Sándornál szerezzünk be. Debrecen, Piac utca 12 (Sten-einger ház).

* **1909. évre szóló naptár** csinos kiállításban 30 fillérért kapható lapunk kiadóhivatalában, vagy az elárusítóknál.

* **Debreceni Zander gyógyintézet** Piac-utca 59. Telefon 389. Teljes fizikális-gyógybrendezés. Főbb javulatok: Idült gyomorbelátónia, székrekedés, elhízás, köszvény, csusz, idegzsabák (ischias stb.). Csonttörések és egyéb sérülések után visszamaradt mozgászavarok. Erelmeszesedés, szivhajok, bronchialis asthma, neurasthenia, benu-lások. Gyenge testalkatu gyermekek fejlesztése. (Zander módszerével.) Gerincelgömbülések. Forró lég fürdők. Villamozás. Az órák beosztása: Férfiak d. e. 12—1-ig és d. u. 6—7-ig. Nők d. e. 11—12-ig és d. u. 5—6-ig. Gyermekek d. u. 4—6-ig látogat-hatják. Dr. Szász Adolf orvos.

* **Legújabb divatu** női és leány automobil sapkák nagy választékban 2 forinttól feljebb kaphatók a Rózsa-féle alkalmi vételek áruházában a főposta mellett.

* **Bogáthy Hajdu Lajos** doktor, szülész, nő-orvos, rendel d. e. fél 9-től 11-ig, d. u. 3-tól 5 óráig. Szent-Anna utca 5. sz. (Gondy ház), 1-ső emelet.

Az állami tanító sorsa. Meghiusult merényletek.

Az oláh izgatás következményei.

Ha angol, német, francia alattvalónak nincs biztonságban az élete, az állam teljes erejével áll polgára mellé, hogy személyi és vagyoni biztonságát megőrizze; ha pedig ezzel elkésett, példásan megtorolja. Csak a mi hazánk az a föltja a földgolyónak, a hol az államalkotó magyar is üldözött vad lehet, a nemzetiségi gyűlölet és a lelketlen izgatás üldözésének tárgya.

Ez a legújabb eset a biharmegyei Botyán községben történt, a Lukácsiu László vadoláh kerületében. Ebben a községben kényszerűségről államosították a népiskolát, a melynek élére Tóth Imre okl. tanító nevezték ki, a ki a múlt hónapban foglalta el állását.

Alig volt néhány napig a faluban, fenyegető levelet kapott Mezőtelegdről. A levelet újságból kivágott szavakból és betűkből állították össze. A tartalma az volt: Ha 3 nap alatt el nem távozol a községből, megdöglesz kutya/magyar tanító. A tanító rosz tréfának vette a fenyegetést, bár tapasztalta, hogy a pópa és a falu népe ellenséges indulattal viselkedik irányában.

Még alkalma sem volt a fenyegető levelet felettes hatóságának bemutatni, már is merényletet követtek el ellene. Ismeretlen tettes, oláh szokás szerint, rálőtt a sötétből, mikor a szomszéd községből hazatért. A vágott ólom (a posta!) csak a kabátját érte és így sérülés nélkül megmenekült.

Tegnap Kisjenőről jött haza a magyar tanító. Az esti szürkületben bekormozott képü alak ugrott eléje és rálőtt. A tanító botjával

félreütötte a revolvert, így a golyó nem talált. Ekkor a támadó rávetette magát a megrémült emberre, földrepeterte és revolveréből kétszer a mellébe lőtt, azután elszaladt. A tanítót a biztos haláltól a menyasszonya arcképe mentette meg, amelyről a gyilkos golyók lesiklottak.

Az erélyes nyomozást a csendőrség megindította, hogy a mérénylőt kézrekerítse. A magyar tanító azonban halálos rettegésben él azóta, mert joggal tarthat attól, hogy a felbujtott oláhok elpusztítják. A magyar ember élete ilyen biztonságnak örvend a nemzetiségi vidékeken.

Szégyen és gyalázat!

TÁVIRATOK.

A román trónörökös utazása.

München, nov. 26. Ferdinánd román trónörökös ma délután Donaueschingenből ide visszatért és csak este 10 óra után utazott Bécsen át Bukarestbe tovább.

Háborus hírek.

Budapest, nov. 26. Milanoból és bécsből ma rendkívül aggasztó hírek érkeztek a háborúról, a melynek réme egyre komolyabb formában lép az előtérbe. A harcias hírek a politikai körökre is mély hatást gyakoroltak.

Az elvált nő drámája.

Budapest, nov. 26. Ma este 7 órakor a Vadászúrt-szállóban öngyilkossági kísérletet követett el Curco Mária nevű, 27 éves, elvált asszony, a ki Bécsből jött Budapestre. Az elkéseredett öngyilkosjelölt asszony keze azonban reszkotett és a revolvergolyó nem a fejébe furódott, hanem csak az orrát furta keresztül. Kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy e hó 25-én jött Bécsből Grobe Ferdinánd nevű 26 éves, fiatal emberrel, a ki neki házasságot ígért, ma azonban nagyon durván bánt vele és ő ezért akart öngyilkos lenni.

Nagy botrány a bolgár szobranjében.

Szófia, nov. 26. A szobranje mai ülésén az agrárius csoportból álló ellenzék első rohamát intézte a kormány ellen. Alkalmat szolgált egy agrárius szónoknak az a szemrehányása, hogy a kormány a macedóniai segélyalapot tisztességtelen célokra használta fel. A belügyminiszter a vádat hevesen visszautasította és követelte a szónok kizárását. Nagy tumultus keletkezett, a melynek végén az agrár-csoport tüntetőleg elhagyta a termet.

Lélekkufár grófnő.

Varsó, nov. 26. A rendőrség letartóztatta Gemcsinszkája grófnőt, aki a legelőkelőbb körökben foglalkozott lélekkufarkodással és kerítéssel. Büntársainak és áldozatainak száma a 300-at meghaladja.

Leszurta a csendőr.

Zombolya, nov. 26. Nedelkov Miklós berekszászi rác gazda régóta haragudott Popa Nagy János csendőrré, akire bottal rátámadt és ráütött. A csendőr erre kardot rántott és támadóját keresztül szurta, úgy, hogy azonnal meghalt.

Férjgyilkos festőné.

Páris, nov. 26. Még a nyáron történt, hogy Stein Heil német festőt meggyilkolták, míg feleségét és anyósát megkötözték. A rendőrség hónapok óta nyomozott e rejtélyes bűnügyben, melynek ma váratlan eredményeképp a megölt festő özvegyét letartóztatta. Kiderült, hogy a feslett ületű nő felbérelt gyilkosokkal végeztette ki férjét és azért kötöztette csak össze magát és anyját, hogy a gyanút elterelje. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkos asszonynak erkölcstelen viszonya volt Faure Felix volt köztársasági elnökkel.

Csendőrök harca cigányokkal.

Marosvásárhely, nov. 26. A csendőrség portyázás közben erős cigánykaravánra bukkant a város határában. A meglepett cigányok az őrsvezető felszólítására hirtelen megállottak, sortüzet adtak, de aztán menekülni akartak. A csendőrök utánuk lőttek. Három cigányt leterítették a csendőr-golyók, akik közül az egyik azonnal meghalt, kettő pedig elmenekült. A sebesülteket elfogták.

Képviselőválasztás.

Kaposvár, nov. 26. Somogy megye központi választmánya a szigetvári kerületben a választást december 9-ére tűzte ki.

Áresés a bécsi tőzsdén.

Bécs, nov. 27. A bécsi tőzsdén a háborus hírek befolyása alatt, különösen Pallavicini örgróf, konstantinápolyi nagykövet visszahívásának és Oroszországnak a konferencia-programmhoz való ragaszkodásának hatása alatt ma délelőtt nagyon estek az értékek. Így a Hitelrészvény és az Államvasuti részvény 6 koronával, az Alpesi bányarészvény pedig 8 koronával esett.

Steinhell gyilkosa.

Páris, nov. 26. Steinhellné ma megjelent a rendőrségen és bejelentette, hogy cselédjének fia ölte meg férjét és édes anyját.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az ebesi gyujtogató. Tegnap folytatta a debreceni királyi törvényszék esküdt-birosága az ebesi gyujtogató, Virág Gábor elleni bűnügy tárgyalását. Délben félkettőkor meghozta a törvényszék az ítéletet, mely az esküdtek igazmondása alapján az állítólagos felbujtóra, Soós Ferencnére, felmentő volt, míg Virág Gáborra másfél évi börtönbüntetést mért a bíróság. Az ítélet jogerős és így Soós Ferencné azonnal szabadságra helyezték.

Vér a korcsmában.

Ki a legény a csárdában?

A hajdudorogi hét legény.

Hét jól megtermett, markos legény fölött ült tegnap törvényt a debreceni királyi törvényszék. A legények hajdudorogiai, kik ez év április havában egyik hajdudorogi korcsmában olyan csinos kis verekedést rögtönöztek, hogy a boron kívül még ellenfeleik közül háromnak a kiömlő véret is szívta a korosma földje.

A hét legény április hó egyik vasárnapján javában mulatott a falu korcsmájában, midőn néhány más legény is belépett oda. A mulatozók csakhamar szóváltásba elegyedtek a jövevényekkel. A szóváltásból pedig néhány pillanat alatt

véres verekedés támadt. Botok, foksok, üvegek emelkedtek a levegőbe és a korosma valóságos harmezővé vált. Három legényt, Szakál Ferencet, Orosz Istvánt és Orosz Jánost bevért fejjel, vértől borítva szállították el a véres összeütközés színhelyéről.

A három súlyosan sérült legény két támadóját följelentette súlyos testi sértésért. Ey ügyben állott tegnap a hét legény a debreceni kir. törvényszék előtt, amely Hoffmann József táblabíró elnöklése alatt tárgyalta ügyüket. Mind a hét legényt elítélte a törvényszék. És pedig Cs. Simon Antalt öt havi fogházra és husz korona pénzbüntetésre, Szakál Jánost két havi, Balogh Györgyöt egy havi, Uryán Mihályt hat heti, Kirilló Györgyöt tizennégy napi, Hajdu Jánost tizennégy napi és Molnár Miklóst nyolc napi fogházbüntetésre ítélte.

A két előbbi megfelebbezte az ítéletet, míg a többi öt legény pedig megnyugodott a kiszabott büntetésben.

HIREK.

Az időjárás. Lippáról írják: Az egy héti tartó kemény hideg után az idő hirtelen megenyhült. Tegnap a szomszédos Kelmák és Dorgos községekben villámlás és mennydörgés közt 1 és fél óráig tartó záporos esett. Brezova községből is hasonló záporosót jelentenek.

A „Szardínia“ katasztrófája. Maltából jelenti egy táviratunk: Este 8 órakor kikötött a még égő Szardínia nevű gőzös. Eddig 27 holttestet találtak, 52 embert a kórházba szállítottak, ahol hajó-, katonai és polgári orvosok, valamint lelkészek vették ápolás alá. A gépteremben alkalmazott egész személyzet az öt fűtő kivételével, akik nem voltak szolgálatban, életét vesztette. — Az angol flotta sajkái és vontatói segédkeztek azoknak megmentésében, akik a tengerbe ugrottak. Egészen közel jönni a viharos tenger és a folytonosan omladozó hajórészek miatt nem volt lehetséges. Az arabok vonakodtak leugrani a hajóról, bár ez volt a mentés egyetlen lehetősége. Nafta nem volt a hajón.

Áru- és értéktőzsde.

November 26.

Budapesti gabonatőzsde.

20—25 fillérrel drágább áron elkelt (50 kilogrammonként) 16000 mm. buza.

A határidő-üzlet.

A határidőüzletben a kedveztlen külpolitikai hírekre, valamint fedezések és véleményvásárlások folytán igen szilárd volt az irányzat. A gabonaműek árai 15—20 fillérrel emelkedtek.

A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza ápr. 1909.	1317	1329—1327
Buza október	1160	1174—1173
Rozs ápril	1118	1136—1135
Rozs októberre	1005	1015—1014
Zab októberre	—	—
Zab április	893	899—897
Teng. aug.	—	—
Tengeri május 1909	763	775—774

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén a háborus hírek hatása nyomán gyenge volt az irányzat. A forgalomba került értékek árfolyamai 6—8 koronával hanyatlottak. A készárúpiacra néhány kötés a salgótarjáni közszénbánya részvényeiben 2—3 koronával olcsóbb árak mellett jött létre. A járadékpiac is gyenge volt. A forgalom időnként élénk volt.

Apróhirdetések.

WERTHEIM szekrényt veszek: árajánlatot — a belső méretek közlésével — a kiadóba kérek. 988

LASZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
 RENDELŐ-IRODÁJA
 nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
 Telefon 538 sz.

FESTŐISKOLA
Rajzó Miklós
 festőiskolája
 Piac utca 42. sz. a.
 Hátul a kerthelyiségben megnyílt.

Beiratkozásekat ugyanott elfogad
 d. o. 9-12-ig, d. u. 2-4-ig.

Ha pénzt
 áldozza
nyomtatványra!!
 ha célszerű, izléses
JÓ MUNKÁT
 kíván, — hívja telefonon
106. számot,
 azonnal jelentkezni fog
MIHÁLY SÁMUEL
 könyvnyomdája és papirkereskedése
 Piac-utca 30. szám

Nagy Lajos
 hirdetési irodájából Csapó utca 13. sz.
Vasutasok. 400 frt. készpénz-
zel meg lehet venni egy házat!

Ezen ház a Homokkertben, ott van az óvoda, házszáma: 169/b. Utolsó ára a háznak 2800 frt. Készpénzben csak 400 frt. kell fizetni, a többi nagyon kényelmesen lehet a banknál törleszteni. A telek óriási nagy, 305 négyszögöl, van rajta cserepes téglapülete két lakosztállyal, fűskamrával, sertésóllal és jövizű kúttal, van továbbá vele termő szőlő és gyümölcsös. Aki legelőbb behozza a foglalót az irodába, azé a ház! 3364

Donogán és Somossy
 Debrecen, kistemplombazár.
Szőnyegek, függönyök,
ágy és asztalterítők,
flanelltakarók, linoleum
„Valódi persa szőnyegek“
nagy raktára.

Matild krém, kenőcs, szappan

Matild széplítő szereknek párja nincs, levezik a legvastagabb szőplőt, májfoltot, vimodlit vagy bármint bőrszűfítőt. A matild krém teljesen zsirtalan puder alá nappal használatra remek ránofodó, 5 peró alatt fehérit, a kézbornek is utólrhetetlen fehéritője, fine-mitője. — Artalmas anyagot, higanyt, ólmet nem tartalmaz. — Készíti:

Kun István gyógyszerész
 Kapható:
 minden gyógyszerárban és drogueriában.
 Ha nem használ, árát visszaadom.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer?
Mollitergin,
 mely megőri a bőr (az arc- és kézbornek) rugalmát, savasságát, rózsaszínben játszó fényességét. Megszűnteti a kényvörösséget. Az előnrült, kirápedezett és szádkijáta arrot vagy kezét, a legrovidebb idő alatt fehérvé s puhává tesz! Puder alá is igen ajánlható!
 Készítő helye s főraktára
Mihályvits Jevő gyógyszerár a „Kigyó“-hoz
 DEBRECENBEN,
 Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Vaskályhák

köszénfűtésre és fafűtésre
Takarék-tűzhelyek
Francia konyhák
 nagy raktára
Sesztina Lajos
 vaskereskedésében Piac-u. 23.

NAGY LAJOS
 hirdetési nagyirodájából Csapó-u. 13.
Egy 6 ezer frtos óriási nagy ingatlant elhelyezés miatt most 4500 frtért meg lehet kapni. Igazán vétek lesz elszalajtani.
 Ezen óriási szőlőtelep és ház éppen a nagy vasuti állomás mellett, a közraktár háta megett van, az ugynevezett Barcsai telepen 14. szám alatt, tulajdonosa Bartha József vasuti alkalmazott és neje, akik elhelyezésük miatt kénytelenek megválni ezen aranybányától és örökké sajnálni fogják azt. Ez évben is eladtak a telepről 16 mázsa szőlőt és leszürtek több mint 30 hectoliter bort.
 A terület nagysága 1095 négyszögöl 12 éves kitünő karban levő szőlőtelep gyümölcsössel, reá építve teljesen új téglapülete cseréppel fedve, mely magában foglal két szép szobát, konyhát, üvegezett verandát és pincét, van továbbá az udvarban igen jó vizű kut és sertés ól. Akinek sikerülni fog megvenni ezen fölséges kis gazdaságot, az örökké áldani fogja érte a Nagy Lajos hirdetési irodáját. 3348

MA PÉNTEKEN,
friss küldemény
hal érkezik
Deutsch Lajos
 Piac-utca 38. főposta mellett.

5264-1908.
Versenyárgyalási hirdetmény.
 Szeghalom községe részére szükséges irodaszerek és nyomtatványok szállítása és a könyvkötő munkák teljesítésének biztosítására 1908. évi december 3-án délelőtt 10 órakor a közháza tanácstermében nyilvános írásbeli versenyárgyalás tartatik.
 A részletes feltételek a hivatalos órák alatt a községi előljárogásnál megtekinthetők. Megjegyzetik, hogy a versenyzők közül való szabad választási jogot a képviselő testület magának fenntartotta s bánatpénzül a mostani válllatati öszszegnek 10%-a vagyis 155 korona a versenyárgyalás előtt készpénzben leteendő és hogy utóajántok nem fogadtatnak el.
 Szeghalom 1908. november 22.

MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR
 Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyt és aláírását tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szornek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepeostólt eredeti doboznak 2 kor.
 Hamisítások törvényillog fenyittetnek.
MOLL-FELE
SÓS-BORSZESZ
 Csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyt tünteti fel. „A. MOLL“ feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és meghűlés egyéb következményeinél legismeretesebb népszor.
 Egy ónozett eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.
Moll gyermek szappanja
 Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappan a bőr okszertü ápolására gyermekek a felnőttek részére. Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor 90 fill.
 Minden darab gyermek-szappan „Moll A.“ védjeggyel van ellátva.
 Főszétküldés:
MOLL A. gyógyszerész
 cs. és kir. udvari szállító által.
Bécs Tuchlauben 9. szám.
 Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.
 A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírással és védjeggyel ellátott köszitményeket kérni.

november 27
 Botok, foko-
 levegőbe és a
 é vált. Három
 osz Istvánt és
 vértől boritva
 eütközés szín-
 lt legény két
 testi sértésért,
 legény a deb-
 amely Hoff-
 lése alatt tár-
 legényt elítélte
 Simon Antalt
 onna pénzbü-
 havi, Balogh
 hályt hat heti,
 api, Hajdu Já-
 Miklóst nyolo
 te az itéletet,
 megnyugodott
 ják: Az egy
 n az idő hir-
 a szomszédos
 n villámlás és
 g tartó zápor-
 s hasonló zá-
 asztrófája.
 unk: Este 8
 ő Szardinia
 tetet talál-
 szállítottak,
 ári orvosok,
 ápolás alá.
 egész sze-
 elével, akik
 életét vesz-
 sajkái és
 knak meg-
 be ugrottak
 ros tenger
 hajóreszek
 Az arabok
 ról, bár ez
 ősege. Nafta
 zsde.
 zsde.
 elkelt (50 kilo-
 ztlen külpoli-
 véleményvásár-
 zvat. A gabona-
 tek.
 ant:

Változás
1829-1827
1174-1173
1136-1135
1015-1014
899-897
775-774

 de.
 hírek hatása
 A forgalombá
 val hanyatló-
 a salgótarjáni
 ával olcsóbb
 s gyenge volt.
 k.
 árajánlatot
 a kiadóba
 988

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fill., minden további név 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levegővel töltött levelek: pontosan vízszintes, és a szélirányát mindig be kell mutatni.

Apró hirdetések előre fizetendőek.

LEVELEZÉS.

Kitűnő szép uri lányt ki segít ki sürgősen 15 forinttal. Levelet „18 éves” címen kiadható. 982

AJÁNLAT.

FOLYO december 1-től fél idény végéig, (B) napra páholy kiadó. Értekezhetni Szt.-Anna utca 25. első emelet. 966

VIGYAZAT! 1 liter szalon petrolum 12 kr., 1 kg. szilva 12 kr. 100 kg. vágott fa 120 kr. Darvas Miksa Teleki utca, sarok. 887

1 KG. szalámi 1 frt., 60. nagyobb vételnél 1.55, ugyanott egy tanuló felvétetik. Glück, Péterfa utca. 862

FÉRFI- női- és gyermek harisnyák nagy választékban, harisnyafejelés, színes és fehér himzés vállalat. Füstös Dezső előnyomda és női kézimunka üzletében Piac-utca 12. 699

MAGÁN detektív iroda, Debrecen, Iskola utca 4. szám. Kényes családi ügyeket, nyomozásokat, megfigyeléseket elvállalok, a legnagyobb titoktartás mellett. Krämer József. 650

HARISNYAKOTÓ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyás Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

URI emberek ebéd kosztot kapnak jutányos áron, Szent-Anna-u. 58. sz. 391

FAEGETÉSHEZ szükséges tárgyak és égető készülékek nagyválasztékban Thaisz Arthur papírárú nagykereskedésében, Bika-szálloda mellett. 358

PLISSÉROZO intézet modern divatu, gőzüzemű Csapó utca 63. 624

EGYJABB II
Ön-beretv-alkozó készü-lék, teljesen veszély mentes, 12 darab kétélű pengé-jével 14 korona Márton Gyula üzletében Piac-utca 9. Bika szálloda mellett. 9585

JÓSNÓ az András hetit ajánlja minden betel-jesedik. Homok utca 90. sz. 3. ajtó. 980

IDŐS hölgy tarsalkodónak esetleg anya helyettes házzvezetőnek ajánlkozik. Tudakozódni özv. Bergerné urasszonynál Széchenyi utca 21. I. em. 983

MINDENFELE használt butorokat veszek Tiba-né Kossuth utca 41. 979

MIADO négy szoba alkovni és mellékhelyi-ségekből álló lakás május 1-re. Értekezni ugyanott Darabos utca 5. az emeleten. 986

TELEKI és Deák Ferenc utcára nyíló gépműhely nagy raktárok s vele 2 lakás kiadó. Ugyanott egy szép hangu Beregszász-féle zongora eladó. Deák Ferenc utca 20. 985

KERESLET.

ING vasaló gyakorlott felvétetik gőzmosoda Széchenyi utca 42.

UTAZO úgynökök óvadékképes pénzbeszedők azonnali belépésre magas javadalmazás mellett kerestetnek. Varrógépraktár, Piac utca 56. Gedő Adolf. 971

CSINOSAN butorozott szobát keresek hivatalnok, ajánlatok Főposta 18-as posta fiók küldendő. 952

KERESEK átvételre kávé mérést, kosztadást. Esetleg pálinka mérést, vagy kimérői állást. 500 kor. óvadékkal. Cim a kiadóba. 959

NEMET kisasszony állást keres, ajánlatot kérek „Kisasszony” jeligére a kiadóba. 982

IRODAI gyakornok felvétetik Ullmann Salamon fűszer nagykereskedésében Pacsirta utca 51. 987

ELADÁS.

EGY BAROKK stílusú ebédlő olcsó áron eladó. Cim a kiadóban. 974

ELADO HAZ Bundi utca 12. szám. 9690

SZEP fényezett butor elutazás miatt eladó. Mester utca 39. sz. Ugyanott 20 mázsás apróra hasított jó szárazfa mázsánként is, mázsája 1 frt. 15 kr. eladó. 970

ELADO 4 és 6 lóerejű gőzcséplő, teljesen jó-karba. Cim a kiadóba. 989

JÁRGÁNY csaknem teljesen új, igen jó karban van, jutányos árért eladó. 984

**Csinos glace,
Finom svéd,
Tartos szarvasbőr
keztük**

hölgyek, urak és gyermekek részére óriási választékban

Schön Sándor
keztük, kötszer és orvosi műszerráiban.
Debrecen, Piac-utca 12. sz. (Stonezinger ház.)

Legjobb és legpontosabb

zsebórák,
jól szabályozott
**fali, inga és ébresztő
órák**
jótállással legolcsóbban

Blattner Béla
órák üzletében, Kossuth-utca 4. sz. alatt szereshetők be.
Ugyanott mindennemű óra javítások a leg-jutányosabb árban 1 évi jótállással.

Debreceni Kézizálog Kölcsönintézet
részv.-társaság.
Debrecen, Arany János-utca 9.

Kölcsönöket nyújt ékszerekre, arany- és ezüst-tárgyakra és egyéb ipari készítményekre. Raktárában iparosok és kereskedőktől árukat beraktároz és azokra előnyös kölcsönöket nyújt.

Arany, ezüst órák, briliáns függők, gyűrűk, varrógépek, jutányos áron kaphatók.

Magyar találmány! Magyar ipari!

66% Tüzelőanyag megtakarítás 66%
érhető el új és régieserép kályhánál a

RAPID

alkalmazásával. Bizottságilag kipróbálva az összes európai és amerikai egyesült-államokban szabadalmazva.

Több előismerő oklevél.
Nagyság szerint 30-36 koronáért kapható és megrendelhető:

TÓTH GYULA
vaskereskedésében (Telefon 29) és a „RAPID” győrfűtő vállalatnál (Telefon 647)

Telefon 210

FÖLDES SÁNDOR
elektrotechnikai vállalata.
Debrecen, nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készít **villamos világítási** erőátviteli berendezéseket.

Házi és magán telefonok, villamosengők berendezését és évi jákban tartását, valamint minden e szakmába vágó és legkomplikáltabb munkát.

Legjobb és így a legolcsóbb

villamos világítás
és
erőátviteli berende-zéseket

Fazekas Imre
készíti. Ivlámpák és motorok kezelése és évi karban tartása mérsékelt díj mellett elvállaltatik.

Iroda Piac utca 77. szám.
Telefon 567. szám.

FÁBIÁN LÁSZLÓ
kocsigyártó
Debrecen, Hatvan-utca 61.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmányú urí-, hintó- és hajtó-kocsikat, Régi kocsikat becsoról.
Megrendeléseket gyorsan és legpontosabban eszközöl.
Javításokat elfogad.

Hölgyek figyelmébe!

aki

karácsonyi

szükségletét

olcsón beszerezni óhajtja, ne mulassza el felkeresni

Ifj. Klein Ignátz
női divatáruházát, hol costum kelmék-, selymek-, barchetek-, menyasszonyi kelengyék

nagy választékban
olcsó, vagy szabott áron kaphatók.